

Олег КУЛЬЧІЙ

кандидат юридичних наук., доцент,
доцент кафедри правознавства,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ ДАНИХ

Для розвитку демократичного устрою в державі необхідно надати вільний доступ громадянам до публічної інформації, що має суспільно важливе значення. Право на доступ до інформації гарантовано статтею 34 Конституції України, де записано право кожного вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір [1].

Публічна інформація у формі відкритих даних – це публічна інформація у форматі, що дозволяє її автоматизоване оброблення електронними засобами, вільний та безоплатний доступ до неї, а також її подальше використання [2]. Також, варто наголосити на тому, що відкритими можуть уважатись дані, які відповідають визначеним якісним критеріям, що зробить їх використання або аналіз доступними.

Україна перебуває на ранніх, але перспективних етапах розвитку відкритих даних. У процесах розвитку концепту відкритих даних та подальшому його поширенні держава є системоутворюючим елементом, що просуває спільні інтереси решти зацікавлених сторін. Держава не лише розробляє правові рамки використання і розкриття даних, але також виступає провайдером і одночасно споживачем цих даних [4]. Тому, на нашу думку, Україна має високий потенціал для створення злагодженої системи відкритих даних, що зможе конкурувати з прогресивними країнами, як на європейській так і на світовій арені.

Нормативно-правова база в Україні для організації роботи з відкритими даними включає: Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI, постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835 (зі змінами) «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних». Наступним нормативно-правовим актом стала постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних» від 20 грудня 2017 р. № 1100 [2; 3].

Існування й поширення такого роду даних дає можливість громадськості, у тому числі в особі інститутів громадянського суспільства, контролювати й перевіряти діяльність органів публічного управління різного організаційно-правового та ієрархічного рівнів – від місцевого до національного, а державі –

залучати своїх громадян до безпосереднього управління державними справами, розвиваючи тим самим сферу державно-громадської взаємодії, виводячи її на новий рівень із застосуванням новітніх досягнень сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій, сприяючи тим самим появі синергетичного ефекту, коли з'являється можливість вирішувати нові, неочевидні завдання з використанням взаємопов'язаних відкритих даних та новітніх програмних рішень, адже дані, необхідні для аналізу й узагальнення, доступні будь-кому в будь-який час і можуть використовуватися з будь-якою метою, не забороненою законодавством.

В сучасному діджиталізованому світі дані потрібно відкривати послідовно та обґрунтовано, враховуючи затребуваність відповідних наборів даних потенційними споживачами такої інформації, згідно з чіткими правилами й регламентами, з урахуванням усіх імовірних наслідків, що має перетворитися на продуману довготривалу політику розвитку інформаційної інфраструктури на шляху до побудови елементів цифрового суспільства та підготовки до роботи в нових трансформаційних умовах – всезагальної цифровізації й розбудови цифрової економіки, що неодмінно сприятиме підвищенню громадської активності

Отже, у цифрову епоху питання відкритості даних в системі публічного управління набуває визначального значення, оскільки суспільство потребує ефективних управлінських рішень з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін, залучених до цього процесу – держави, суспільства й особи. Таким чином, розпорядникам під час роботи з відкритими даними необхідно приділяти однакову увагу як кількості, так і якості наборів відкритих даних, усвідомлювати важливість розміщення відкритих даних, знати основні принципи відкритих даних та спиратися на стандарти їх оприлюднення.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 №2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
3. Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 р. №867 // Офіц. вісн. України. 2016. №97. С. 22.
4. Олексюк Л. В. Розвиток понятійно-категоріального апарату електронного доступу до публічної інформації та відкритих даних/ Л. В. Олексюк // Вісн. НАДУ при Президентіві України. – Київ: НАДУ, 2016. – №2. – С. 36 – 43.